

EL DIFÍCIL EQUILIBRI FAMILIAR I PERSONAL

Ningú no remourà res profundament

Es perfila un nou govern del PSOE. Tinta i més tinta dedicada a esbrinar noms i presumptes presències femenines. Hi ha, però, un equilibri precari dins el partit socialista que ningú no s'atreveix a moure massa, ni d'un costat ni de l'altre, inclòs el mateix Felipe González.

Josep M. Sanmartí

Des de fa alguns anys en algun calaix d'algun despatx de La Moncloa hi ha un projecte de reforma del govern, que de tant en tant ix citat en els diaris. En síntesi, aquest projecte pretén crear un gabinet reduït, de vuit a deu membres, que sigui fàcil de reunir i en el qual les deliberacions siguin més simples i operatives. Aquest equip governamental tindria una funció més política, més deliberant i més directora de la política governamental i descarregaria les tasques administratives i burocràtiques en un ampli grup de ministres de segona, subsecretaris i secretaris d'estat.

Els consells de ministres serien, així, més àgils i, les decisions, més debatudes i col·legiades. Tanmateix, aquest projecte continuarà dormint en algun calaix d'algun despatx de La Moncloa, perquè la seva aplicació significaria dues veritables revolucions: l'una en l'aparell administratiu de l'estat i l'altra en el repartiment del poder dintre les famílies del PSOE. I al cap de quatre anys ja s'ha vist que els socialistes ni pensen revolucionar l'administració, ni volen renunciar a l'equilibri de poder entre les diverses ales del partit.

En vista al futur, cal partir de dues bandes: la política de continuïtat anunciada i l'omnipotent presència d'Alfonso Guerra. D'acord amb els anuncis fets fins ara i amb el mateix programa electoral del PSOE, la línia del nou govern no ha de canviar substancialment. Per tant, cal suposar que els actuals titulars dels departaments considerats claus —Defensa, Economia, Afers Estrangers, Interior— o bé

no seran substituïts, o bé els canvis no seran significatius. No hi ha cap raó per creure que es modificarà la política de rearmament i de reestructuració de les forces armades en el marc de l'OTAN. O la política d'austeritat amb aspectes neoliberals i la supeditació (amb certes reserves) a l'estratègia imperial dels Estats Units; o la política autoritària en matèria de seguretat interior.

Per això, **Narcís Serra**, **Carlos Solchaga**, **Francisco Fernández Ordóñez** i **José Barrionuevo** poden tornar a ser els cohesionadors del nou gabinet, però, si no ho són ells, ho seran aquells dels seus col·laboradors que garanteixin la mateixa conducta. S'ha dit que **Alfonso Guerra** vol eixir del govern i tornar a dirigir directament el partit. No és veritat. Alfonso Guerra ja ha comprovat que, si vol manar, ho ha

de fer des de La Moncloa, i res no ha canviat prou perquè sigui vicepresident el mes de juliol i no ho sigui el d'agost. A més, ha de situar els seus homes, els «guerristes», i marcar de prop els seus adversaris principals, els «boyeristes». El 1982 Guerra va fer fàstics a la vicepresidència en veure que **Miguel Boyer**, cap de l'ala més liberal del PSOE, se li havia avançat i havia ocupat l'àrea econòmica. Aquesta vegada Guerra respectarà l'estatu quo derivat del 1982: la direcció econòmica per als boyeristes, encapçalada ara per **Carlos Solchaga**, i la direcció política per a ell i els seus homes.

Això no priva perquè ambdues ales no disputin el domini d'alguns ministres considerats tècnics, però que tenen una gran influència social gràcies al gran volum de fons que gasten.

Boyer-Guerra,
un equilibri i
una disputa
contínua.

J. M. MONTANER

Són, per exemple, els ministeris d'Obres Públiques, Sanitat o Transports i Comunicacions, que en la legislatura anterior oscil·laren entre els dos bàndols. Així, **Enrique Barón**, un guerrista clar i enfrontat a Boyer, fou substituït per **Abel Caballero**, un home més acostat

La tercera família socialista que participa en aquesta disputa, la formen els «uetistes». En el govern anterior controlaven el Ministeri de Treball i Seguretat Social; cosa que els tenia molt satisfets, fins que van veure que **Joaquín Almunia**, el seu peó, cada vegada que havia de triar entre les posicions contradictòries del govern i la UGT es decantava clarament per les primeres (política d'austeritat, llei de pensions, OTAN, etc...). Tanmateix, cal reconèixer la capacitat del ministre Almunia per mantenir ponts de diàleg permanents amb el sindicat socialista, al qual sens dubte ha fet grans favors, per exemple amb la Llei de Lliberat Sindical, les eleccions sindicals, el patrimoni sindical incautat el 1939 o amb el mateix AES. Aquestes contradiccions fan que els uns pronostiquin la permanència d'Almunia i que els altres el fulminin amb un comiat segur i amb la seva substitució per algun ugetista més definit o a favor del govern o del sindicat. **¿Manuel Chaves**, potser?

Els ugetistes han tingut altres veus en el govern anterior, com per exemple **Enrique Barón**, però anaren perdent posicions fins que es produí una mena de ruptura arran de la nova Llei de Pensions i de l'OTAN. Els ugetistes calculen al començament que tindrien el suport dels guerristes per aturar els impulsos neoliberals dels

boyeristes, però s'equivocaren de mig a mig. Guerra desbancà Boyer, enemic personal seu, però s'uní als boyeristes en les qüestions essencials, com l'OTAN, possiblement per evitar una ruptura del gabinet i de l'equilibri socialista.

Finalment, els socialdemòcrates han acabat per controlar dues àrees fonamentals: la política exterior i l'administració. Si, com es diu, desapareix el Ministeri d'Administració Territorial (un dels pocs canvis possibles), la política administrativa i les relacions amb les comunitats autònomes i els ajuntaments es concentrarien entre les mans dels antics ucedistes, dirigits per **Fernández Ordóñez**, que obtindrien, així, un pes prominent a l'esquena dels guerristes que, fins ara, han dirigit la política autonòmica i municipal. La clau de volta que aguanta aquest arc tan complicat és Felipe González, cada vegada més decantat vers els boyeristes, però sense perdre l'adhesió de les altres famílies. Ara com ara.

No tot es pot explicar a través del joc de les famílies. Hi ha personatges independents i irrepetibles que marquen una època, com **Fernando Morán**. Hi ha franc tiradors com **Fernando Ledesma**, que fa uns dies presentava per sorpresa tres avantprojectes de llei segurament per forçar la seva permanència com a ministre. N'hi ha que per ells mateixos o bé pels interessos tan concrets que representen són una família. Es el cas de **Narcís Serra** i els militars que actuen com a grup de pressió. No cal dir que la conjunció de forces que implica un govern plantejat així és un veritable trencaclosques.

Per últim, cal tenir en compte que la composició del govern va unida a altres càrrecs institucionals. Els cristians, per exemple, han controlat sempre la presidència del Congrés de Diputats, primer amb **Alvarez de Miranda** i **Landelino Lavilla**, i en temps del PSOE amb **Peces Barba** i **Fèlix Pons**. La presidència del senat ha anat sempre cap als liberals **Antonio Fontán** (UCD) i **José Federico de Carvajal** (PSOE). Els boyeristes dominen el Banc d'Espanya i el Banc Exterior, els guerristes el Consell d'Estat, els jutges progressistes acostats a **Fernando Ledesma**, el Consell del Poder Judicial, etcètera. D'aquesta manera, la xarxa del poder esdevé un delicat entrellaçament d'influències i maneres de pensar dins el socialisme, entrellaçament que ni el mateix Felipe González gosarà remoure profundament. □

als tecnòcrates.

Alguns ministeris tenen una dinàmica pròpia i constitueixen quasi un nucli de pressió i de poder intern. Són, per esmentar-ne dos, el d'Educació o el d'Agricultura. El primer és un feu de **José Maria Maravall**, autor i impulsor de la reforma educativa més important d'aquest segle, que ara cal enllestir. L'altre té entre mans l'agricultura i la pesca i les seves relacions amb l'exterior, o sigui l'embolic més gran i indesxifrable de tot el món.

Cap «família» no desitja carregar amb un ministeri com aquest en el qual difícilment et pots lluir i fàcilment et pots estavellar per sempre més. Cal un fetge com el de **Carlos Romero** per aguantar quatre anys (o vuit, o deu) manant en aquest departament.